

Groenland

Tekst: Philip de Roo

Daar stonden we dan. Met z'n drieën voor gapende gletsjers aan de rand van de ijskap van Groenland. We wisten alle drie even niet wat we moesten zeggen terwijl we normaal goed gebekt zijn. Het bootje dat ons aan de rand van de gletsjer had afgezet voer stilletjes weg. Plots kwam dat besef dat je helemaal alleen bent en er geen weg meer terug is.

Ieder begon met het trekken van zijn slede met een gewicht van 125 kg. Daarin zaten een tent, reserve kleding, materiaal, communicatieapparatuur, vliegers om mee voort te bewegen, brander en brandstof en natuurlijk eten voor 52 dagen. In totaal moesten we een afstand afleggen van 2300 km.

Het trekken van de slede was zwaar, maar ik genoot met volle teugen! Wat een geweldig uitzicht hadden we daar! Door die zware slee moesten we ons niet de kop gek laten maken. In het begin van een expeditie startte je altijd vol bepakking. Ging je zitten vloeken omdat die slee zo zwaar was, dan lag dat echt aan je eigen mentaliteit.

Het sleutelwoord hierin is de voorbereiding: trainen, trainen en nog eens trainen. Stem je training op elkaar af. Je hoeft niet dagelijks met elkaar te trainen, maar je moet wel van elkaars fysieke conditie op de hoogte blijven. Het is dus een eigen verantwoordelijkheid om zo sterk te zijn als je teamleden.

We moesten werken als paarden, wetende dat we ergens in de aankomende dagen moesten kunnen gaan vliegeren. De lucht zag er grauwig uit. Dikke, mistige wolken kwamen om ons heen en we besloten de tent op te zetten. Met de vijf kilometer die we gedaan hadden, sloten we onze eerste expeditiedag af.

De volgende morgen leek het te miezeren. Ik zorgde snel voor het ontbijt, omdat we rap op pad wilden gaan om kilometers te maken. We moesten zorgen dat we op het plateau kwamen en de bergen uit zicht waren. Maar toen we de tent hadden afgebroken sloeg de miezer om in regen! We liepen stug door en probeerden onszelf te motiveren door te zeggen dat het merendeel van de regen toch naast je valt...

Ondertussen veranderde de sneeuw in pap en zakten we soms tot over onze knieën in de sneeuw. Daarbij kwam kijken dat de sneeuwbruggen die over de spleten hingen niet meer betrouwbaar en stabiel waren om overheen te lopen. En met die kersverse papsneeuw moesten we nog eens met de slede naar boven klimmen om hoogte te maken. Ronduit bagger. Regelmatig zakten we plots diep door de sneeuw heen, half bungelend in een gletsjerspleet. Nadat we eindelijk de beroerdste gletsjerspleten zone voorbij waren, konden we in de gietende regen eindelijk onze stijgijsers (ijzeren punten onder je schoenen) uitdoen en loopskies aan.

We namen ons voor om gewoon lol te blijven houden en lachten erom. De spirit was hoog, en alle drie wisten we niet hoe we hiermee om moesten gaan. Regen op de ijskap van Groenland! Onvoorstelbaar, hier hadden we geen rekening mee gehouden...

Na een paar uur werken besloten we om de tent op te zetten. Helemaal doorweekt, en verkleumd door de noordenwind die langzaam harder en harder was gaan waaien, zetten we de tent op en probeerden alles droog te krijgen. Maar niets werkte. Alles was nat, nat en nog eens nat.

We kwamen half slapend de nacht door, en de volgende morgen stonden nog steeds de waterrimpels op onze handen. Gelukkig scheen de zon, dus droogden we eerst al onze spullen. We stonden verbaasd te kijken over hoeveel water er uit de slede kwam. Hadden we dat verdorie ook nog allemaal extra mee moeten zeulen door die papsneeuw. Een goed begin is het halve werk, zeggen ze toch?!

De opeenvolgende dagen was het bloed- en bloedheet. De weerkaatsing van de zon op de sneeuw maakte de temperaturen onbegrijpelijk hoog. Zweetdruppels gutsten langs onze hoofden naar beneden als we alleen al stilstonden. Daarom besloten we om ons ritme om te gooien naar 's nachts, omdat het dan kouder is, en de sneeuw harder moet zijn om de slede overheen te trekken. We deden het, en het werkte. We maakten goede progressie. Tegen de 20 km per dag. Het zicht was adembenemend. De vlakke en daarop de weerkaatsing van de ochtendzon gaven continu een prachtige variatie aan het landschap. Het was werkelijk een sprookjeswereld waar we doorheen gingen.

Alle drie hadden we nog absoluut geen vertrouwen. Toen we de tent hadden opgezet, en ik aan het koken was, merkte ik bij mezelf op dat ik elke twee minuten naar ons vlaggetje aan het staren was of dat al in de goede richting waaide. Doordat we tijdens deze expeditie afhankelijk waren van de wind, was het ontzettend moeilijk om het vertrouwen los te laten dat de wind vanzelf in de goede richting zou gaan blazen. Toch nam ik mijzelf voor om die focus los te laten, voordat die zou omslaan in frustratie.

We probeerden om elke keer weer manieren te verzinnen om sneller vooruitgang te boeken. We maakten bijvoorbeeld één nacht een bivak buiten tussen de sledes, nadat we in de tent hadden gekookt en de tent daarna afgebroken hadden, om zo tijdwinst in de ochtend te maken. Ook dat werkte niet. We moesten ons overgeven aan de natuurelementen. Overgave aan iets waar we geen grip op hadden.

Uiteindelijk waren we in de vroege ochtend weer eens als vanouds naar ons vlaggetje aan het staren tijdens het lopen. Maar deze keer niet om te hopen of de wind zou keren, nee, de wind was inderdaad gekeerd, en het leek erop dat dit al ruim een uur zo was! Fantastisch! We besloten om zo snel mogelijk de vliegers klaar te leggen om weer eens poging te wagen. Het gevoel was goed, heel goed. Zou het dan nu eindelijk gaan lukken? Mijn gevoel zei ja. Het geloof werd beloond. Als je maar die focus loslaat, komt het sneller dan je denkt. We startten de vliegers de lucht in en weg waren we. Met ontzettend veel euforie raasden we met de kites over de ijsvlakte heen. Gierend van plezier, maar voornamelijk ook opgelucht over dat we hopelijk niet meer hoefden te lopen.

De daarop volgende tijd ging gepaard met vallen en opstaan. Doordat we de feeling met de kite nog niet helemaal 200% onder de knie hadden, ontdekten we 's avonds vaak de benodigde blauwe plekken op onze lijven van soms iets te intense valpartijen. Eindelijk maakten we weer wat kilometers, en konden we op ons schema gaan inlopen. DYE-II, een oud DEW (distance Early Warning station uit de koude oorlog) op 66N was onze eerste mijlpaal.

Na deze mijlpaar moesten de winden stabiel worden.

Maar op ongeveer 40km van dit punt werden we plots in twee minuten overvallen tijdens het kiten, door een storm. Ik zag rechts van mij tijdens het kiten inderdaad wat slecht weer, maar heel plots versnelde dit in een rap tempo. Alles werd ineens omringd door dikke donkere mist gecombineerd met windkracht 6-7. We besloten om de tent op te zetten, en af te wachten wat komen zou. De storm werd erger en erger. We belden met ons basiskamp Dennis Straathof. Volgens Dennis, die overzicht had van satellietbeelden, raasde er een immense storm over ons heen. Ook zou hij in kracht gaan toenemen. Het was hel. We konden maar één ding doen: alle kleding aanhouden, wachten en hopen.

Doordat de storm telkens sterker werd zagen we dat er op de tentstokken steeds meer kracht kwam te staan door de beukende wind en diep de tent in werden gedrukt, waardoor ze bijna braken. We moesten er alle drie tegenaan leunen om extra stevigheid te bieden. Via de SMS-server van onze satelliettelefoon kregen we van Dennis door dat de storm erger en erger zou worden. Alle drie waren we er stil van. Wat stond ons te wachten de aankomende uren? Het gevoel dat dit wel eens het einde was be kroop me regelmatig. Dit hadden wij nu niet meer in de hand. Wij hadden hier niets te vertellen, en we konden alleen maar hopen en bidden dat we gespaard zouden blijven. Recht van spreken hadden we nu helemaal niet meer.

We moesten in de tent tegen elkaar schreeuwen om te kunnen communiceren. Toch voelde het goed hoe we bezig waren. Het besef dat we ons nu in een levens gevaarlijke situatie bevonden waarbij we elkaar hard nodig hadden maakte ons sterk. Doordat we van tevoren hadden besproken wat we zouden doen als de tent het zou begeven wisten we waar we aan toe zouden zijn als het echt misging.

Tijdens de hele storm hadden we bijna niets tegen elkaar gezegd. Alleen een blik in elkaars ogen zei al genoeg. Geen emoties op dit moment. Het enige wat telde was om levend uit deze situatie te komen. Dit begon nu echt uit de klauwen te lopen... Rond 15.00 uur was de storm op zijn heftigst, en wisten we niet wat we moesten denken. Alsof het elk moment kon gaan gebeuren, wachtend op dat geluid van een brekende tentstok of het openscheuren van het tentdoek. Maar na anderhalf uur nam hij in kracht af. Eerst heel geleidelijk maar daarna snel. Toen werden we wat rustiger en kregen we weer praatjes. Het besef drong door dat we dit hachelijke avontuur hadden overleefd.

Door de mentale inspanning waren we alle drie helemaal gesloopt. We besloten om een paar uurtjes te gaan slapen, om de volgende dag verder te reizen.

Eindelijk bereikten we DYE-II. Onze eerste mijlpaal van de expeditie. We brachten een kort bezoek aan dit spookachtige gebouw wat mij deed denken aan een James Bond film. We ontmoetten Lou. Zij onderhoudt samen met haar man al 15 jaar, 4 maanden per jaar, de airstrip zodat grote Hercules vliegtuigen kunnen landen voor trainingen. Lou vertelde ons dat deze storm de heftigste was in de 15 jaar dat ze hier werkte. En zij zat bovendien in een beschermde geankerde tent... Lucky us!

We vervolgden onze weg en begonnen meer kilometers te maken. Het liep voorspoedig. We hadden zuidoosten wind waardoor we elke dag mooie vorderingen konden maken. Telkens weer probeerden we ons dagrecord te verbreken. 120 km, 130 km, 150 km! Ik genoot met volle teugen! Racend over de vlakte met volle snelheid.

Het terrein begon nu beter te worden, en de winden stabiel. Toch konden er plotseling harde sastrugi (ijsduinen van één meter hoog) ontstaan. Hierdoor kregen de sledes flinke klappen door het geweld van de snelheid. Vaak kieperden ze om. Na de zoveelste kiepering keek ik achterom naar mijn slee en schrok gigantisch. Er zat een reusachtig gat in het doek van mijn slee. Ik legde mijn kite neer en kwam tot de ontdekking dat ik onze grote sneeuwschep onderweg verloren was. Hier baalde ik gigantisch van! We hadden nog wel een extra schep, maar dat was een tuinschepje qua formaat met de schep die ik verloren was. Er zat niets anders op om weer kamp te maken en het doek te repareren. Met trillende vingers door de kou pakte ik het flosdraad om het doek weer aan elkaar te naaien. Een erg lastige klus als je bijna onbeschermd voor de slee zit terwijl de ijzige wind en stuifneeuw om je heen waait. Na twee uur koukleumen was het geklaard, en kon ik eindelijk weer in beweging komen om warm te worden.

Het viel ook niet mee. Fysiek ging alles prima met me, op een paar beurse plekken na van de valpartijen, maar mentaal begon het echt een beetje een vreetpartij te worden. Continu weer improviseren, continu weer jezelf motiveren dat het goed komt, blijven geloven in betere tijden. Dag in, dag uit. Je zenuwen moesten van staal zijn om hier doorheen te komen. Doordat je niet wist wat er zou gaan komen ontstonden er grote mentale krachten om toch door te zetten en het af te maken. Het zou ons gaan lukken, maar first things first.

Nadat we nog ongeveer 600 km te gaan hadden tot het einde besloot ik om de satelliettelefoon aan de zonnecellen te leggen om de accu te laden. Er gebeurde niets... de accu laadde niet op! Eric maakte de acculader open en ontdekte dat er een contactje was afgebroken. Hij probeerde het nog te repareren, maar tevergeefs. We wisten niet hoeveel accu we nog hadden. We besloten onmiddellijk dat vanaf nu alleen onze contacten zouden verlopen via het basiskamp en dat we de belletjes zo kort mogelijk zouden houden. Wat was dit een ramp zeg. We snakten alle drie ernaar om even naar thuis te bellen, maar als die ene accu het begaf, dan was het echt foute boel. Onze satelliettelefoon was ons enige medium om naar de buitenwereld te communiceren. Wat een ellende bij elkaar. Toch positief blijven. Blijven geloven dat het goed komt. We beseften dat we het tempo erin moesten houden om de tocht zo snel mogelijk af te maken voordat er nog meer mis zou gaan...

Het einde begon te naderen. We hadden nog maar 280 km te doen van de 2300 km. We roken de stal, maar het was weer een van die ochtenden... Vingers die je maar niet warm kon krijgen, bokkige wind en bijna geen zicht. Toch op pad gaan. De hele tijd had ik moeite om mijn vingers warm te krijgen. Tot na onze eerste pauze de hemel vol grauwe wolken letterlijk openbrak, en de goudgele zonestrallen onze verkleumde lijven verwarmden en het zicht verbeterde.

We gingen verder met kiten en kregen stabiele wind met grandioze poeder sneeuw. Gierend van de pret raasden we over de vlakte heen, door de maagdelijke poedersneeuw. Dit was

een cadeautje. De hele expeditie hadden we geen cadeautjes gehad, maar dit was het eerste!

Ineens doemde daar de bergen op van ons eindpunt. Ik schreeuwde het uit van blijdschap. M'n longen uit mijn lijf! Wat een fantastisch moment. We waren er bijna. We gingen het halen, en tegelijkertijd kwam er een opluchting.

Die accu van de satelliettelefoon bleef door mijn hoofd spelen. Omdat de condities zo goed waren besloten we om maar nog even door te gaan. Rond negen uur 's avonds stopten we met kiten, en we hadden warempel 241km gedaan! We kropen de tent in en genoten van deze dag in onze diepe, diepe slaap.

De volgende morgen maakten we de laatste kilometers naar ons eindpunt, uiteraard in de regen. Gevuld van blijdschap legden we de laatste kilometers gebroederlijk naast elkaar af door de verse papsneeuw. Bij de rotsen omhelsden we elkaar. Het was ons gelukt! Wat in het begin ontastbaar en onmogelijk leek, hadden we toch doorgezet en afgemaakt. Langzaam bekwam me het gevoel dat het ons was gelukt. Met veel improvisatie, doorzettingsvermogen en ambitie hadden we deze tocht geklaard, en dat op vrijdag de dertiende...!

Voor meer informatie over lezingen of trainingen neem contact op met Philip de Roo.
www.philipderoo.nl

De website van de expeditie is www.notice-expedition.nl